

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2026. gada 11. februārī
(OR. en)

10576/25

Starpiestāžu lieta:
2025/0162 (NLE)
2025/0163 (NLE)

AELE 62
CH 28
MI 434

LEĢISLATĪVIE AKTI UN CITI DOKUMENTI

Temats: Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāru finansiālu ieguldījumu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā

NOLĪGUMS
STARP EIROPAS SAVIENĪBU
UN ŠVEICES KONFEDERĀCIJU
PAR ŠVEICES REGULĀRU FINANSIĀLU IEGULDĪJUMU
EKONOMISKO UN SOCIĀLO ATŠĶIRĪBU MAZINĀŠANAI
EIROPAS SAVIENĪBĀ

EIROPAS SAVIENĪBA, turpmāk “Savienība”,

un

ŠVEICES KONFEDERĀCIJA, turpmāk “Šveice”,

turpmāk “Līgumslēdzējas puses”,

ŅEMOT VĒRĀ ciešās saiknes starp Līgumslēdzējām pusēm;

ŅEMOT VĒRĀ Līgumslēdzēju pušu plašo divpusējo paketi, kuras mērķis ir stabilizēt un attīstīt to divpusējās attiecības, tostarp Šveices dalību iekšējā tirgū;

ŅEMOT VĒRĀ minētajā kontekstā to, cik svarīgas ir darbības, kas palīdz mazināt ekonomiskās un sociālās atšķirības Savienībā un kam vajadzētu būt vērstām uz to, lai veicinātu pastāvīgu un līdzsvarotu ekonomisko un sociālo attiecību stiprināšanu starp Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveici, no otras puses, vienlaikus reaģējot uz svarīgiem kopīgiem izaicinājumiem;

ŅEMOT VĒRĀ, ka Šveices un partnervalstu sadarbība saistībā ar Šveices regulāro finansiālo ieguldījumu ir balstīta uz kopīgām vērtībām, labas pārvaldības principiem un kopīgu apņemšanos īstenot nulles toleranci pret korupciju un pēc tiem vadās,

IR VIENOJUŠĀS PAR TURPMĀKO.

I DAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. PANTS

Mērķi

Saistībā ar plašo divpusējo paketi Līgumslēdzējām pusēm ir kopīgs vispārējais mērķis veicināt ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanu Savienībā. Tālab Šveices regulārā finansiālā ieguldījuma mērķis ir veicināt ekonomisko un sociālo attiecību pastāvīgu un līdzsvarotu stiprināšanu starp Savienību un tās dalībvalstīm un Šveici, vienlaikus reaģējot uz svarīgiem kopīgiem izaicinājumiem.

2. PANTS

Priekšmets

1. Šis Nolīgums izveido juridisko pamatu Šveices regulāram finansiālam ieguldījumam 1. pantā noteikto mērķu sasniegšanai.
2. Šveices regulārais finansiālais ieguldījums papildina Savienības un tās dalībvalstu pasākumus kohēzijas jomā un to reakciju uz svarīgiem kopīgiem izaicinājumiem.

3. PANTS

Definīcijas

Šajā Nolīgumā piemēro šādas definīcijas:

- a) “instrumentu saraksts” ir šādi instrumenti:
- i) Nolīgums starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos, kas noslēgts Luksemburgā 1999. gada 21. jūnijā;
  - ii) Nolīgums starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu, kas noslēgts Luksemburgā 1999. gada 21. jūnijā;
  - iii) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem, kas noslēgts Luksemburgā 1999. gada 21. jūnijā;
  - iv) Nolīgums starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību, kas noslēgts Luksemburgā 1999. gada 21. jūnijā;
  - v) Nolīgums starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu, kas noslēgts Luksemburgā 1999. gada 21. jūnijā;

- vi) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par Šveices Konfederācijas dalību Savienības programmās;
  - vii) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā;
  - viii) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par elektroenerģiju;
  - ix) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju veselības jomā; un
  - x) Nolīguma starp Eiropas Kopieni un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību protokols, ar ko izveido kopējo pārtikas nekaitīguma telpu;
- b) “iemaksu periods” ir laikposms, uz kuru attiecina konkrētu Šveices finansiālo ieguldījumu;
  - c) “īstenošanas periods” ir laikposms, kurā ir jāīsteno konkrētais Šveices finansiālais ieguldījums un jāizmaksā līdzekļi;
  - d) “partnervalsts” ir Savienības dalībvalsts, kas konkrētā iemaksu periodā gūst labumu no Šveices regulārā finansiālā ieguldījuma;

- e) “kohēzijas jomas partnervalstis” ir Savienības dalībvalstis, kuru nacionālais kopienākums (turpmāk “NKI”) uz vienu iedzīvotāju, izteikts pirktspējas līmenī, ir mazāks nekā 90 % no Savienības vidējā NKI uz vienu iedzīvotāju, izteikta pirktspējas līmenī, tajā pašā pārskata periodā;
- f) “atbalsta pasākums” ir programma vai projekts, ko īsteno ar konkrēta Šveices finansiālā ieguldījuma atbalstu.

Katra c) punktā minētā īstenošanas perioda ilgums ir vismaz desmit gadi.

Šā punkta e) apakšpunkta nolūkos izmantojamo datu pārskata periods ir tas pats, ko izmanto, lai noteiktu Savienības dalībvalstu tiesības pretendēt uz atbalstu no Savienības Kohēzijas fonda, kurš ir spēkā attiecīgā iemaksu perioda sākuma dienā.

4. PANTS

Šveices regulārā finansiālā ieguldījuma satvars

1. Šveices regulāro finansiālo ieguldījumu strukturē, pamatojoties uz secīgiem iemaksu periodiem.

Katrs iemaksu periods sākas divus gadus pēc tā perioda sākuma, uz kuru attiecas Savienības daudzgadu finanšu shēma (turpmāk “DFS”), un tā ilgums ir vienāds ar gadu skaitu, uz kuriem attiecas DFS, ar ko tas ir saistīts.

2. Katrā iemaksu periodā piemēro šādus noteikumus:
  - a) Šveice uzņemas veikt finansiālu ieguldījumu, kas noteikts, pamatojoties uz I pielikumu;
  - b) šā punkta a) apakšpunkta nolūkos Līgumslēdzējas puses, vēlākais, 12 mēnešus pirms kārtējā iemaksu perioda beigām noslēdz juridiski nesaistošu saprašanās memorandu (turpmāk “saprāšanās memorands”);
  - c) šā punkta b) apakšpunkta nolūkos Apvienotā komiteja sāk apspriedes, vēlākais, 36 mēnešus pirms minētā iemaksu perioda beigām.

3. Katrā saprašanās memorandā norāda šādus elementus:

- a) Šveices finansiālā ieguldījuma summa, kas noteikta, pamatojoties uz I pielikuma 1. punktu;
- b) līdzekļu piešķirumi konkrētām valstīm kohēzijas jomā, ievērojot I pielikuma 2. papildinājumu;
- c) tematiskās jomas Šveices konkrētajam finansiālajam ieguldījumam kohēzijas jomā;
- d) tas, vai daļa no Šveices konkrētā finansiālā ieguldījuma ir jāizmanto, lai reaģētu uz citiem svarīgiem kopīgiem izaicinājumiem:

identificētie svarīgie kopīgie izaicinājumi;

- ii) identificēto svarīgo kopīgo izaicinājumu attiecīgās tematiskās jomas;

- iii) kritēriji to partnervalstu atlasei, kuras skar identificētie svarīgie kopīgie izaicinājumi; un
- iv) sadalījums starp kohēzijas jomai piešķirtajiem līdzekļiem un identificētajiem svarīgajiem kopīgajiem izaicinājumiem piešķirtajiem līdzekļiem, ievērojot I pielikuma 2. punktu;
- e) vispārīgs apraksts par to, ko paredzēts iekļaut konkrētu valstu nolīgumos starp Šveici un partnervalstīm (turpmāk “konkrētu valstu nolīgumi”);
- f) īstenošanas perioda ilgums, ievērojot 3. panta c) punktu;

4. Ja saprašanās memorands netiek noslēgts šā panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajā termiņā, piemēro 16. pantu. Ja saskaņā ar 16. panta 2. punktu strīds ir iesniegts šķīrējtiesai, šķīrējtiesa pārbauda, vai Līgumslēdzējas puses 2. punkta c) apakšpunktā minēto apspriežu laikā ir rīkojušās godprātīgi, lai izpildītu saistības, kas norādītas minētā punkta a) apakšpunktā.

5. PANTS

Konkrētu valstu nolīgumi un turpmāki atbalsta pasākumi

1. Saskaņā ar 4. panta 2. punkta a) apakšpunktu un II daļu un atbilstoši saprašanās memorandā noteiktajiem elementiem, ievērojot 4. panta 3. punktu, Šveice noslēdz konkrētu valstu nolīgumus ar partnervalstīm un attiecīgā gadījumā sagatavo turpmākus atbalsta pasākumus savā pārvaldībā vai ieguldījumu veidā attiecīgajos finansēšanas instrumentos.

2. Konkrētu valstu nolīgumos ņem vērā Savienības politikas un valstu stratēģiskos satvarus Savienības kohēzijas politikas investīcijām, ko apstiprinājusi Eiropas Komisija (turpmāk “Komisija”).

3. Konkrētu valstu nolīgumos jo īpaši nosaka:

a) līdzekļu sadalījumu pa tematiskajām jomām;

b) atbalsta pasākumus;

c) pārvaldības un kontroles struktūras;

d) piemērojamos noteikumus;

e) kompetentās iestādes attiecīgajā partnervalstī; un

f) īpašus noteikumus par 13. panta 5. punktā minēto procedūru un pasākumiem.

4. Piešķirumus konkrētām valstīm kohēzijas jomā par katru iemaksu periodu, noslēdzot attiecīgus konkrētu valstu nolīgumus, oficiāli uzņemas partnervalstīm sniegt, vēlākais, pēc diviem gadiem pēc tā iemaksu perioda sākuma, uz kuru piešķirumi attiecas.

5. Ja konkrēta Šveices finansiālā ieguldījuma daļa ir jāizmanto, lai reaģētu uz citiem svarīgiem kopīgiem izaicinājumiem, piešķirumus konkrētām valstīm identificēto kopīgo izaicinājumu jomā, noslēdzot attiecīgus konkrētu valstu nolīgumus, oficiāli uzņemas partnervalstīm sniegt, vēlākais, pēc diviem gadiem pēc tā iemaksu perioda sākuma, uz kuru piešķirumi attiecas.

6. Ja šā panta 4. un 5. punktā minētie konkrētu valstu nolīgumi netiek noslēgti minētajos termiņos, piemēro 16. pantu. Ja saskaņā ar 16. panta 2. punktu strīds ir iesniegts šķīrējtiesai, šķīrējtiesa pārliecinās, vai Šveice un attiecīgā partnervalsts sarunās par konkrētas valsts nolīgumu ir rīkojušās godprātīgi.

7. Konkrēta Šveice finansiālā ieguldījuma līdzekļus var izlietot tikai līdz attiecīgā īstenošanas perioda beigām.

6. PANTS

Šveices un Komisijas savstarpējā saziņa

1. Šveice informē Komisiju par konkrētu valstu nolīgumiem, kas minēti 5. panta 1. punktā, viena mēneša laikā no to publicēšanas *Šveices Oficiālajā Federālo Likumu Krājumā*.

2. Šveice un Komisija sazinās tehniskā līmenī par Šveices regulārā finansiālā ieguldījuma īstenošanu ik gadu vai ikreiz, kad rodas vajadzība.

7. PANTS

Līdzfinansējuma likmes

Attiecībā uz atbalsta pasākumiem, kuros partnervalstīm ir atbildība par īstenošanu, Šveices līdzfinansējuma likmes tās regulārajam finansiālajam ieguldījumam ir tādas pašas kā Savienības līdzfinansējuma likmes Savienības kohēzijas politikas instrumentu un citu attiecīgu instrumentu ietvaros, ja vien Šveice un attiecīgā partnervalsts nevienojas citādi.

8. PANTS

Valsts atbalsts un publiskais iepirkums

Atbalsta pasākumu īstenošana atbilst piemērojamiem noteikumiem par valsts atbalstu un publisko iepirkumu.

9. PANTS

Saistības

Šveice ir atbildīga tikai par līdzekļu sniegšanu saskaņā ar konkrētu valstu nolīgumiem un turpmākiem atbalsta pasākumiem. Tādējādi Šveice neuzņemas nekādu atbildību pret trešām personām.

10. PANTS

Savienības dalībvalstu sastāva izmaiņas

1. Ja mainās Savienības dalībvalstu sastāvs, ietverot valsti, kuras NKI uz vienu iedzīvotāju, izteiktu pirktspējas līmenī, ir mazāks nekā 90 % no Savienības vidējā NKI uz vienu iedzīvotāju, izteiktu pirktspējas līmenī, Šveices finansiālo ieguldījumu proporcionāli koriģē no dienas, kad stājas spēkā dalībvalstu sastāva izmaiņas.

Izmantojamo datu pārskata periods ir tas pats, ko izmanto Savienības Kohēzijas fondam, kurš ir spēkā attiecīgā iemaksu perioda sākuma dienā, vai, ja tas nav pieejams, pēdējais trīs gadu periods, par kuru ir pieejami dati.

2. Šā panta 1. punktā minētās korekcijas summu nosaka Līgumslēdzējas puses.

II DAĻA

FONDU ĪSTENOŠANA UN PĀRVALDĪBA

11. PANTS

Kopīgas vērtības

Šveices regulārā finansiālā ieguldījuma īstenošanas pamatā ir kopīgas vērtības – cilvēktiesību ievērošana, demokrātija, tiesiskums, cilvēka cieņa un līdztiesība.

12. PANTS

Šveices regulārā finansiālā ieguldījuma pārvaldība

1. Šveice ir atbildīga par sava regulārā finansiālā ieguldījuma vispārējo pārvaldību.
2. Šveices pārvaldības izmaksas sedz no konkrēta finansiālā ieguldījuma kopsummas, kas noteikta 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajā saprašanās memorandā.

13. PANTS

Īstenošanas principi

1. Par konkrētu valstu nolīgumiem risina sarunas un tos īsteno līdztiesīgas partnerības starp partnervalstīm un Šveici garā.
2. Par 5. panta 3. punkta b) apakšpunktā minēto saskaņoto atbalsta pasākumu īstenošanu ir atbildīgas partnervalstis, kuras paredz pienācīgas pārvaldības un kontroles sistēmas, lai nodrošinātu to pareizu īstenošanu un pārvaldību.
3. Par turpmākiem 5. panta 1. punktā minētajiem Šveices tieši īstenotajiem atbalsta pasākumiem ir atbildīga Šveice, kura paredz pienācīgas pārvaldības un kontroles sistēmas, lai nodrošinātu to pareizu īstenošanu un pārvaldību.
4. Visus atbalsta pasākumus īsteno, ievērojot kopīgās vērtības, kas minētas 11. pantā, kā arī labas pārvaldības un pareizas finanšu pārvaldības principus un nodrošinot pārredzamību, nediskriminēšanu, efektivitāti un pārskatatbildību.

Minētās īstenošanas pamatā ir Šveices un partnervalstu kopīga apņemšanās apkarot visu veidu korupciju Šveices finansiālā ieguldījuma īstenošanā, un tā paredz efektīvus pasākumus un procedūras, lai novērstu, identificētu un risinātu jebkādas situācijas, kas apdraud līdzekļu pareizu izmantošanu, ņemot vērā apzinātos riskus.

5. Ja tiek pārkāpts 4. punktā noteiktais pienākums, ietekmējot vai potenciāli ietekmējot konkrēta atbalsta pasākuma pareizu īstenošanu, Šveice pēc novērtējuma un procedūras, kas garantē partnervalsts efektīvās tiesības tikt uzklautātai, var veikt atbilstīgus, samērīgus un efektīvus pasākumus attiecībā uz konkrēto atbalsta pasākumu.

6. Šveice var veikt kontroli saskaņā ar savām iekšējām prasībām. Partnervalstis šajā nolūkā nodrošina visu nepieciešamo palīdzību, informāciju un dokumentāciju.

7. Veicot revīzijas, Šveices revīzijas iestādes pienācīgi ņem vērā vienotas revīzijas un proporcionalitātes principus atbilstoši riska līmenim, lai izvairītos no tā, ka par vieniem un tiem pašiem izdevumiem tiek veiktas gan revīzijas, gan pārvaldības pārbaudes, un tādējādi samazinātu pārvaldības pārbažu un revīziju izmaksas un administratīvo slogu saņēmējiem.

III DAĻA

INSTITUCIONĀLIE NOTEIKUMI

14. PANTS

Apvienotā komiteja

1. Ar šo izveido Apvienoto komiteju.

Apvienotās komitejas sastāvā ir Līgumslēdzēju pušu pārstāvji.

2. Apvienotajai komitejai ir līdzpriekšsēdētāji – Eiropas Savienības pārstāvis un Šveices pārstāvis.

3. Apvienotā komiteja:

- a) nodrošina šā Nolīguma pareizu darbību un efektīvu pārvaldību un piemērošanu;
- b) nodrošina forumu savstarpējām apspriedēm un pastāvīgai informācijas apmaiņai starp Līgumslēdzējām pusēm, jo īpaši, lai rastu risinājumu jebkādām grūtībām interpretēt vai piemērot šo Nolīgumu saskaņā ar 16. pantu;
- c) sniedz ieteikumus Līgumslēdzējām pusēm jautājumos, kas attiecas uz šo Nolīgumu;
- d) pieņem lēmumus šajā Nolīgumā paredzētajos gadījumos; un
- e) īsteno jebkuras citas šajā Nolīgumā tai piešķirtās pilnvaras.

4. Apvienotā komiteja rīkojas vienprātīgi.

Lēmumi ir saistoši Līgumslēdzējām pusēm, kas veic visus vajadzīgos pasākumus, lai tos īstenotu.

5. Apvienotā komiteja sanāk vismaz reizi gadā pārmaiņus Briselē un Bernē, ja vien līdzpriekšsēdētāji nenolemj citādi. Tā sanāk arī pēc jebkuras Līgumslēdzējas puses pieprasījuma.

Līdzpriekšsēdētāji var vienoties, ka Apvienotās komitejas sanāksme notiek videokonferences vai telekonferences veidā.

6. Pirmās sanāksmes laikā Apvienotā komiteja pieņem savu reglamentu.

7. Apvienotā komiteja var nolemt izveidot jebkādu darba grupu vai ekspertu grupu, kas var palīdzēt tās pienākumu izpildē.

15. PANTS

Ekskluzivitātes princips

Līgumslēdzējas puses apņemas, risinot strīdus, kas attiecas uz šā Nolīguma interpretāciju vai piemērošanu, neizmantojot citas strīdu izšķiršanas metodes, kā vien tās, kas paredzētas šajā Nolīgumā.

16. PANTS

Procedūra interpretācijas vai piemērošanas grūtību gadījumā

1. Nolīguma interpretācijas vai piemērošanas grūtību gadījumā Līgumslēdzējas puses apspriežas Apvienotajā komitejā, lai rastu savstarpēji pieņemamu risinājumu. Šajā nolūkā Apvienotajai komitejai sniedz visu noderīgo informāciju, lai tā varētu detalizēti izvērtēt situāciju. Apvienotā komiteja izvērtē visas iespējas, kas ļauj saglabāt Nolīguma pareizu darbību.
2. Ja Apvienotā komiteja nespēj rast risinājumu šā panta 1. punktā minētajām grūtībām trīs mēnešu laikā no dienas, kad attiecīgais problēmjaucējums tai iesniegts, jebkura Līgumslēdzēja puse var pieprasīt, lai strīdu izšķir šķīrējtiesa saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti Protokolā par šķīrējtiesu (turpmāk "Protokols").
3. Izšķirot strīdu starp Līgumslēdzējām pusēm saistībā ar šo Nolīgumu, šķīrējtiesai ir jurisdikcija interpretēt šo Nolīgumu. Nosakot pasākuma atbilstību šim Nolīgumam, šķīrējtiesa katras Līgumslēdzējas puses tiesību aktus, kuri nav šis Nolīgums, var pēc vajadzības aplūkot kā faktiskos apstākļus. To darot, šķīrējtiesa ievēro to, kā attiecīgās Līgumslēdzējas puses tiesas un iestādes, kā arī attiecīgā gadījumā kompetentās starptautiskās strīdu izšķiršanas struktūras pārsvarā interpretējušas tās tiesību aktus, kuri nav šis Nolīgums. Jebkāda nozīme, ko šķīrējtiesa piešķirusi Līgumslēdzējas puses tiesību aktiem, kuri nav šis Nolīgums, nav saistoša tās Līgumslēdzējas puses tiesām vai iestādēm.
4. Šķīrējtiesai nav jurisdikcijas strīdos, kas saistīti ar konkrētu valstu nolīgumu īstenošanu.

5. Katra Līgumslēdzēja puse veic visus vajadzīgos pasākumus, lai godprātīgi izpildītu šķīrējtiesas lēmumu.

Līgumslēdzēja puse, par kuru šķīrējtiesa ir konstatējusi, ka tā nav ievērojusi Nolīgumu, ar Apvienotās komitejas starpniecību informē otru Līgumslēdzēju pusi par pasākumiem, ko tā veikusi, lai izpildītu šķīrējtiesas lēmumu.

17. PANTS

Kompensācijas pasākumi

1. Ja Līgumslēdzēja puse, par kuru šķīrējtiesa ir konstatējusi, ka tā nav ievērojusi Nolīgumu, saprātīgā termiņā, kas noteikts saskaņā ar Protokola IV.2. panta 6. punktu, neinformē otru Līgumslēdzēju pusi par pasākumiem, ko tā veikusi, lai izpildītu šķīrējtiesas lēmumu, vai ja otra Līgumslēdzēja puse uzskata, ka paziņotie pasākumi neatbilst šķīrējtiesas lēmumam, minētā otra Līgumslēdzēja puse, lai novērstu iespējamu nelīdzsvarotību, var pieņemt samērīgus kompensācijas pasākumus (turpmāk "kompensācijas pasākumi") saskaņā ar šo Nolīgumu vai jebkuru nolīgumu, kas iekļauts 3. panta a) punktā noteiktajā instrumentu sarakstā. Minētā otra Līgumslēdzēja puse par kompensācijas pasākumiem paziņo Līgumslēdzējai pusei, par kuru šķīrējtiesa konstatējusi, ka tā nav ievērojusi Nolīgumu, un precizē tos paziņojumā. Minētie kompensācijas pasākumi stājas spēkā trīs mēnešus pēc paziņojuma sniegšanas dienas.

2. Ja viena mēneša laikā no plānoto kompensācijas pasākumu paziņošanas dienas Apvienotā komiteja nav pieņēmusi lēmumu apturēt, grozīt vai anulēt minētos kompensācijas pasākumus, jebkura Līgumslēdzēja puse var iesniegt šķīrējtiesai jautājumu par minēto kompensācijas pasākumu samērīgumu saskaņā ar Protokolu.

3. Šķīrējtiesa izlemj Protokola III.8. panta 4. punktā noteiktajā termiņā.

4. Kompensācijas pasākumiem nav atpakaļejoša spēka. Konkrētāk, tiek saglabātas tiesības un pienākumi, ko privātpersonas un ekonomikas operatori jau ieguvuši pirms kompensācijas pasākumu stāšanās spēkā.

IV DAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

18. PANTS

Šveices pirmais šajā Nolīgumā paredzētais finansiālais ieguldījums un vienreizējas papildu finansiālas saistības

1. Šveice apņemas veikt savu pirmo šajā Nolīgumā paredzēto finansiālo ieguldījumu (turpmāk “pirmais finansiālais ieguldījums”) par periodu no 2030. gada 1. janvāra līdz 2036. gada 31. decembrim saskaņā ar II pielikumu un uzņemas vienreizējas papildu finansiālas saistības par periodu no 2024. gada beigām līdz 2029. gada beigām saskaņā ar III pielikumu.

2. Ciktāl pirmā finansiālā ieguldījuma elementi nav noteikti II pielikumā, Līgumslēdzējas puses 12 mēnešu laikā no šā Nolīguma spēkā stāšanās dienas noslēdz juridiski nesaistošu saprašanās memorandu, lai izpildītu saistības, ko tās uzņēmušās šā panta 1. punktā. Šajā nolūkā Apvienotā komiteja sāk apspriedes drīz pēc šā Nolīguma spēkā stāšanās dienas.
3. Ciktāl vienreizējo papildu finansiālo saistību elementi nav noteikti III pielikumā, Līgumslēdzējas puses 12 mēnešu laikā no šā Nolīguma spēkā stāšanās dienas noslēdz juridiski nesaistošu saprašanās memorandu, lai izpildītu saistības, ko tās uzņēmušās šā panta 1. punktā. Šajā nolūkā Apvienotā komiteja sāk apspriedes drīz pēc šā Nolīguma spēkā stāšanās dienas.
4. Piešķirumus konkrētām valstīm no pirmā finansiālā ieguldījuma kohēzijas jomā un vienreizējām papildu finansiālajām saistībām, noslēdzot attiecīgus konkrētu valstu nolīgumus, oficiāli uzņemas partnervalstīm sniegt, vēlākais, pēc trim gadiem pēc šā Nolīguma spēkā stāšanās dienas.
5. Piešķirumus konkrētām valstīm no pirmā finansiālā ieguldījuma migrācijas jomā, noslēdzot attiecīgus konkrētu valstu nolīgumus, oficiāli uzņemas partnervalstīm sniegt, vēlākais, pēc pieciem gadiem pēc iemaksu perioda sākuma.
6. Ja šā panta 2. un 3. punktā minētie saprašanās memorandi netiek noslēgti minētajos termiņos, *mutatis mutandis* piemēro 4. panta 4. punktu.
7. Ja šā panta 4. un 5. punktā minētie konkrētu valstu nolīgumi netiek noslēgti minētajos termiņos, *mutatis mutandis* piemēro 5. panta 6. punktu.

19. PANTS

Protokols, pielikumi un papildinājumi

Šā Nolīguma Protokols, pielikumi un papildinājumi ir tā neatņemama daļa.

20. PANTS

Stāšanās spēkā

1. Šo Nolīgumu Līgumslēdzējas puses ratificē vai apstiprina saskaņā ar savām procedūrām. Līgumslēdzējas puses viena otrai paziņo par iekšējo procedūru pabeigšanu, kas vajadzīgas, lai šis Nolīgums stātos spēkā.
2. Šis Nolīgums stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā pēc pēdējā paziņojuma par šādiem instrumentiem:
  - a) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos Institucionālais protokols;
  - b) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos Grozošais protokols;
  - c) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Institucionālais protokols;

- d) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Grozošais protokols;
- e) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Valsts atbalsta protokols;
- f) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Institucionālais protokols;
- g) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Grozošais protokols;
- h) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Valsts atbalsta protokols;
- i) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību Grozošais protokols;
- j) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Institucionālais protokols;
- k) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Grozošais protokols;
- l) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par Šveices Konfederācijas dalību Savienības programmās;

- m) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā.

21. PANTS

Izbeigšana

Katra Līgumslēdzēja puse var izbeigt šo Nolīgumu, par to paziņojot otrai Līgumslēdzējai pusei. Nolīgums zaudē spēku sešus mēnešus pēc paziņojuma saņemšanas.

Šis Nolīgums ir sagatavots divos eksemplāros angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, horvātu, igauņu, itāļu, īru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru valodā; visi teksti ir vienlīdz autentiski.

TO APLIECINOT, attiecīgi pilnvarotie ir parakstījuši šo Nolīgumu.

..., ... gada ...

Eiropas Savienības vārdā –

Šveices Konfederācijas vārdā –

ŠVEICES REGULĀRĀ FINANSIĀLĀ IEGULDĪJUMA,
KAS MINĒTS 4. PANTA 2. PUNKTA a) APAKŠPUNKTĀ,
ELEMENTI TURPMĀKAJIEM IEMAKSU PERIODIEM

1. Šveices finansiālā ieguldījuma summu konkrētam iemaksu periodam nosaka, pamatojoties uz šādiem elementiem:
  - a) Šveices finansiālā ieguldījuma summa par iepriekšējo iemaksu periodu, kas *pro rata temporis* koriģēta atbilstoši konkrētā iemaksu perioda ilgumam, attiecīgā gadījumā ieskaitot korekciju saskaņā ar Nolīguma 10. pantu, kas *pro rata temporis* koriģēta atbilstoši konkrētā iemaksas perioda ilgumam;
  - b) saskaņā ar a) apakšpunktu iegūtās summas palielinājums vai samazinājums, ko nosaka saskaņā ar 1. papildinājumā izklāstīto metodi, pamatojoties uz šādiem faktoriem:
    - i) inflācija Šveicē, kas noteikta pēc Šveices saskaņotā patēriņa cenu indeksa (turpmāk "SPCI"), un
    - ii) korekcijas koeficients, ar ko novērš atšķirību starp inflāciju Šveicē un inflāciju kohēzijas jomas partnervalstīs, ciktāl to nekompensē valūtas kursa dinamika, lai saglabātu Šveices regulārā finansiālā ieguldījuma pirktspēju;

- c) saskaņā ar a) un b) apakšpunktu noteiktās summas palielinājums vai samazinājums, pamatojoties uz politiskiem apsvērumiem. Šāds palielinājums vai samazinājums nepārsniedz 10 % no summas, kas noteikta, pamatojoties uz a) un b) apakšpunktu.
2. Šveices finansiālā ieguldījuma daļa konkrētajā iemaksu periodā, kas atvēlēta kohēzijas jomai, ir vismaz 90 % no summas, kas noteikta saskaņā ar 1. punktu.
  3. Šveices finansiālā ieguldījuma kohēzijas jomā daļa konkrētajā iemaksu periodā, kas piešķirta konkrētu valstu nolīgumiem, ir vismaz 90 % no minētajā jomā atvēlētās Šveices finansiālā ieguldījuma summas, kas noteikta saskaņā ar 2. punktu.
  4. Summu, kas kohēzijas jomā piešķirta konkrētu valstu nolīgumiem, partnervalstīm piešķir saskaņā ar sadales koeficientu, kas noteikts 2. papildinājumā.

METODE,
AR KO NOSAKA I PIELIKUMA
1. PUNKTA b) APAKŠPUNKTĀ MINĒTO KOREKCIJU

Palielinājumu vai samazinājumu, kas minēts I pielikuma 1. punkta b) apakšpunktā, aprēķina ar šādu metodi:

1. Summu, kas iegūta, piemērojot I pielikuma 1. punkta a) apakšpunktu, reizina ar šā papildinājuma 2. punktā minēto indeksācijas koeficientu;
2. Indeksācijas koeficientu iegūst, reizinot:
  - a) inflāciju Šveicē, kas noteikta pēc Šveices SPCI, starp pēdējo gadu, aprēķinātu kā pēdējo to 12 mēnešu vidējo aritmētisko, par kuriem aprēķina dienā ir pieejami dati, un iepriekšējā iemaksu perioda pirmo gadu, aprēķinātu kā attiecīgā kalendārā gada 12 mēnešu vidējo aritmētisko; un
  - b) korekcijas koeficientu, kas izteikts kā attiecība starp kohēzijas jomas partnervalstu grupas faktisko valūtas kursu pret Šveices valūtas kursu iepriekšējā iemaksu perioda pēdējā un pirmajā gadā, atspoguļojot faktisko valūtas vērtības pieaugumu vai samazināšanos, ko minētā partnervalstu grupa izjuta šajā periodā.

Indeksācijas koeficienta aprēķinā piemēro šādus noteikumus:

- i) iepriekšējā iemaksu perioda kohēzijas jomas partnervalstu grupas faktiskais valūtas kurss ir minēto partnervalstu nominālais valūtas maiņas kurss pret Šveices franku, reizināts ar minēto partnervalstu apkopoto SPCI un dalīts ar Šveices SPCI.

Faktiskās vērtības pieaugums minētajai partnervalstu grupai ietver faktiskā valūtas kursa paaugstināšanos, un faktiskās vērtības samazināšanās minētajai partnervalstu grupai ietver faktiskā valūtas kursa samazināšanos;

- ii) minēto partnervalstu apkopoto SPCI aprēķina kā 12 mēnešu vidējo aritmētisko minētās partnervalstu grupas SPCI indeksu, izmantojot to SPCI metodoloģiju, kura noteikta Nolīgumā starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par sadarbību statistikas jomā, kas noslēgts Luksemburgā 2004. gada 26. oktobrī, bet par svērumiem izmantojot to sadales koeficientu, kas noteikts 2. papildinājumā;
- iii) partnervalstu nominālo valūtas maiņas kursu pret Šveices franku aprēķina kā minēto partnervalstu vidējo svērto nominālo valūtas maiņas kursu pret Šveices franku, par svērumiem izmantojot to sadales koeficientu, kas noteikts 2. papildinājumā. Nominālie valūtas kursi, ko izmanto konkrētā gada aprēķinā, ir attiecīgā gada vidējie rādītāji par 12 mēnešiem, kas iegūti no dienas valūtas kursiem.

Šā papildinājuma 2. punkta b) apakšpunktā minēto korekcijas koeficientu aprēķina Komisija. Komisija aprēķinu dara zināmu Šveicei ar Apvienotās komitejas starpniecību vienu mēnesi pēc tā iegūšanas.

3. Ja dati par konkrēto gadu nav pieejami, izmanto datus par pēdējiem 12 mēnešiem, par kuriem aprēķina dienā ir pieejami dati.
4. SPCI un valūtas kursa datus, ko izmanto indeksācijas koeficienta aprēķināšanai, iegūst no Savienības Statistikas biroja (turpmāk "*Eurostat*"), pamatojoties uz *Eurostat* publicēto statistiku un pienācīgi ņemot vērā Nolīgumu starp Eiropas Kopieniem un Šveices Konfederāciju par sadarbību statistikas jomā, kas noslēgts Luksemburgā 2004. gada 26. oktobrī. Vajadzības gadījumā datus par valūtas kursiem iegūst no publiskām datubāzēm, Eiropas Centrālās bankas, partnervalstu centrālajām bankām un/vai Šveices Valsts bankas.

ŠVEICES FINANSIĀLĀ IEGULDĪJUMA
KOHĒZIJAS JOMĀ
SADALES KOEFICIENTS

Piešķirums katrai partnervalstij no Šveices finansiālā ieguldījuma kohēzijas jomā konkrētā iemaksu periodā atbilst Šveices finansiālā ieguldījuma kohēzijas jomā procentuālajai daļai, ko iegūst, veicot šādas darbības:

- a) aprēķina partnervalsts iedzīvotāju skaita un platības vidējo aritmētisko īpatsvaru visu partnervalstu kopējā iedzīvotāju skaitā un platībā. Tomēr, ja partnervalsts kopējā iedzīvotāju skaita īpatsvars piecas vai vairāk reizes pārsniedz tās kopējās platības īpatsvaru, tādējādi liecinot par ārkārtīgi lielu iedzīvotāju blīvumu, šajā darbību posmā izmanto tikai kopējā iedzīvotāju skaita īpatsvaru;
- b) samazina vai palielina saskaņā ar a) punktu aprēķinātos īpatsvarus, izmantojot koeficientu, kas atbilst vienai trešdaļai no procentuālās daļas, par kādu attiecīgās partnervalsts NKI uz vienu iedzīvotāju, izteikts pirkspējas līmenī, pārsniedz vai nesasniedz vidējo NKI (kas izteikts kā 100 %) uz vienu iedzīvotāju visās partnervalstīs; un
- c) koriģē saskaņā ar b) punktu aprēķinātos īpatsvarus tā, lai to summa būtu 100 %.

Izmantojamo datu pārskata periods ir tas pats, ko izmanto Savienības Kohēzijas fondam, kurš ir spēkā attiecīgā iemaksu perioda sākuma dienā, vai, ja tas nav pieejams, pēdējais trīs gadu periods, par kuru ir pieejami dati.

**ŠVEICES PIRMAIS ŠAJĀ NOLĪGUMĀ PAREDZĒTAIS FINANSIĀLAIS IEGULDĪJUMS
2030.–2036. GADA PERIODAM**

1. Šveices pirmais šajā Nolīgumā paredzētais finansiālais (turpmāk “pirmais finansiālais ieguldījums”) periodam no 2030. gada 1. janvāra līdz 2036. gada 31. decembrim (“iemaksu periods”) ir 350 000 000 CHF par katru minētā perioda gadu.
2. No 1. punktā minētās summas par katru iemaksu perioda gadu 308 000 000 CHF piešķir sadarbībai kohēzijas jomā un 42 000 000 CHF – sadarbībai migrācijas jomā.
3. Šveices pirmais finansiālais ieguldījums veicina šā Nolīguma 1. pantā noteikto mērķu sasniegšanu.
4. Šveices pirmo finansiālo ieguldījumu īsteno desmit gadu periodā (turpmāk “īstenošanas periods”), kas sākas tajā pašā dienā, kad iemaksu periods.
5. Finansiālā ieguldījuma kohēzijas jomā daļa, kas piešķirta konkrētu valstu nolīgumiem, ir vismaz 90 % no kohēzijas jomā piešķirtās summas.
6. Līdz 5 % no attiecīgajām summām sadarbībai kohēzijas un migrācijas jomā Šveicei ir pieejami pārvaldības izmaksu segšanai, un līdz 2 % ir pieejami Šveices zināšanu apmaiņai (Šveices Lietpratības un partnerības fonds).

7. Partnervalstis sadarbībai kohēzijas jomā ir Savienības dalībvalstis, kuru NKI uz vienu iedzīvotāju, izteikts pirkspējas līmenī, ir mazāks nekā 90 % no Savienības vidējā NKI uz vienu iedzīvotāju, izteikta pirkspējas līmenī, tajā pašā pārskata periodā. Izmantojamo datu pārskata periods ir tas pats, ko izmanto, lai noteiktu Savienības dalībvalstu tiesības pretendēt uz atbalstu no Savienības Kohēzijas fonda, kurš ir spēkā iemaksu perioda sākuma dienā;
8. Potenciālās partnervalstis migrācijas jomā ir Savienības dalībvalstis, kuras saskaras ar īpašu migrācijas spiedienu, un/vai ja Šveice un konkrētā dalībvalsts vienojas par nepieciešamību stiprināt migrācijas pārvaldību.
9. Attiecībā uz sadarbību kohēzijas un migrācijas jomās Līgumslēdzējas puses var panākt savstarpēju vienošanos rezervēt konkrētu summu fondam, kas paredzēts konkrētai tematiskajai jomai (kohēzija), un ātrās reaģēšanas fondam (migrācija). Attiecīgā gadījumā elementus izklāsta saprašanās memorandā saskaņā ar Nolīguma 18. panta 2. punktu.
10. Sadarbības tematiskās jomas Šveices pirmā finansiālā ieguldījuma ietvaros balstās uz sekmīgo sadarbību iepriekšējā Šveices ieguldījuma noteiktām Savienības dalībvalstīm ietvaros. Tās papildina Savienības kohēzijas un migrācijas pārvaldības centienus, kādi tie ir iemaksu perioda sākumā.
11. Saskaņā ar Nolīguma 18. panta 2. punktu Līgumslēdzējas puses saprašanās memorandā norāda prioritārās jomas no šādām tematiskajām jomām:
  - a) kohēzija:
    - i) iekļaujoša humānā un sociālā attīstība;

- ii) ilgtspējīga un iekļaujoša ekonomikas attīstība;
  - iii) zaļā pārkārtošanās; un
  - iv) demokrātija un līdzdalība;
- b) migrācija.
-

**ŠVEICES VIENREIZĒJĀS PAPILDU FINANSIĀLĀS SAISTĪBAS
PERIODAM NO 2024. GADA BEIGĀM LĪDZ 2029. GADA BEIGĀM**

1. Saskaņā ar šā Nolīguma 18. pantu Šveice uzņemas vienreizējas papildu finansiālas saistības periodam no 2024. gada beigām līdz 2029. gada beigām, kas atspoguļo Šveices un Savienības partnerības un sadarbības līmeni minētajā periodā. Minētās vienreizējās papildu finansiālās saistības ir 130 000 000 CHF gadā līdz brīdim, kad stājas spēkā šā Nolīguma 20. panta 2. punktā minētie nolīgumi, un 350 000 000 CHF gadā no šā Nolīguma 20. panta 2. punktā minēto nolīgumu stāšanās spēkā līdz 2029. gada beigām. Par gadu, kurā stājas spēkā šā Nolīguma 20. panta 2. punktā minētie nolīgumi, vienreizējo papildu saistību summu aprēķina *pro rata temporis*.
2. Šveices vienreizējās papildu finansiālās saistības īsteno desmit gadu periodā ("īstenošanas periods"), kas sākas tajā pašā dienā, kad Šveices pirmā finansiālā ieguldījuma iemaksu periods.
3. Vienreizējas papildu finansiālās saistības izlieto sadarbībai kohēzijas jomā.
4. Vienreizējo finansiālo saistību daļa, kas piešķirta konkrētu valstu nolīgumiem, ir vismaz 90 % no Šveices vienreizējo papildu finansiālo saistību summas.

5. Līdz 5 % no vienreizējo finansiālo saistību summas Šveicei ir pieejami pārvaldības izmaksu segšanai, un līdz 2 % ir pieejami Šveices zināšanu apmaiņai (Šveices Lietpratības un partnerības fonds).
6. Partnervalstis sadarbībai ir Savienības dalībvalstis, kuru NKI uz vienu iedzīvotāju, izteikts pirktspējas līmenī, ir mazāks nekā 90 % no Savienības vidējā NKI uz vienu iedzīvotāju, izteikta pirktspējas līmenī, tajā pašā pārskata periodā. Izmantojamo datu pārskata periods ir tas pats, ko izmanto, lai noteiktu Savienības dalībvalstu tiesības pretendēt uz atbalstu no Savienības Kohēzijas fonda, kurš ir spēkā vienreizējo papildu finansiālo saistību īstenošanas perioda sākuma dienā.
7. Līgumslēdzējas puses var panākt savstarpēju vienošanos rezervēt konkrētu summu fondam, kas atvēlēts konkrētai tematiskajai jomai kohēzijas jomā. Attiecīgā gadījumā elementus izklāsta saprašanās memorandā saskaņā ar Nolīguma 18. panta 3. punktu.
8. Nolīgumā noteikto Šveices regulārā finansiālā ieguldījuma mērķi un īstenošanas noteikumus *mutatis mutandis* piemēro vienreizējām papildu finansiālajām saistībām, ja vien šā Nolīguma 18. pantā un šajā pielikumā nav noteikts citādi.
9. Sadarbības tematiskās jomas Šveices vienreizējo papildu finansiālo saistību ietvaros balstās uz sekmīgo sadarbību iepriekšējā Šveices ieguldījuma noteiktām Savienības dalībvalstīm ietvaros. Tās papildina Savienības kohēzijas centienus, kādi tie ir vienreizējo papildu finansiālo saistību īstenošanas perioda sākumā.

10. Saskaņā ar Nolīguma 18. panta 3. punktu Līgumslēdzējas puses saprašanās memorandā norāda prioritārās jomas no šādām tematiskajām jomām:

- i) iekļaujoša humānā un sociālā attīstība;
  - ii) ilgtspējīga un iekļaujoša ekonomikas attīstība;
  - iii) zaļā pārkārtošanās; un
  - iv) demokrātija un līdzdalība.
-

PROTOKOLS
PAR ŠĶĪRĒJTIESU

I NODAĻA

IEVADNOTEIKUMI

I.1. PANTS

Darbības joma

Ja viena no Līgumslēdzējām pusēm (turpmāk “puses”) iesniedz strīdu izskatīšanai šķīrējtiesā saskaņā ar Nolīguma 16. panta 2. punktu vai 17. panta 2. punktu, piemēro šajā Protokolā izklāstītos noteikumus.

I.2. PANTS

Kancelejas un sekretariāta pakalpojumi

Hāgas Pastāvīgās šķīrējtiesas Starptautiskais birojs (turpmāk “Starptautiskais birojs”) pilda kancelejas funkcijas un sniedz vajadzīgos sekretariāta pakalpojumus.

I.3. PANTS

Paziņojumi un termiņu aprēķināšana

1. Paziņojumus, tostarp priekšlikumus, var nosūtīt, izmantojot jebkādus saziņas līdzekļus, kas apliecina to nosūtīšanu vai ļauj tos apliecināt.
2. Šādus paziņojumus var nosūtīt elektroniski tikai tad, ja puse tieši šim nolūkam ir norādījusi attiecīgu adresi vai to šim nolūkam atļāvusi izmantot.
3. Šādus paziņojumus, ko iesniedz pusēm, attiecībā uz Šveici nosūta Šveices Federālā ārlietu departamenta Eiropas nodaļai un attiecībā uz Savienību – Komisijas Juridiskajam dienestam.
4. Jebkurš šajā Protokolā noteiktais termiņš sākas nākamajā dienā pēc attiecīgā notikuma vai darbības veikšanas. Ja dokumenta iesniegšanas pēdējā diena ir Savienības iestāžu vai Šveices valdības brīvdiena, dokumenta iesniegšanas termiņš beidzas nākamajā darbdienā. Ieskaita brīvdienas, kas ietilpst šajā laikposmā.

I.4. PANTS

Paziņojums par vēšanos šķīrējtiesā

1. Puse, kas ierosina izmantot šķīrējtiesu (turpmāk “prasītājs”), nosūta otrai pusei (turpmāk “atbildētājs”) un Starptautiskajam birojam paziņojumu par vēšanos šķīrējtiesā.
2. Šķīrējtiesas procedūru uzskata par uzsāktu nākamajā dienā pēc tam, kad atbildētājs ir saņēmis paziņojumu par vēšanos šķīrējtiesā.
3. Paziņojumā par vēšanos šķīrējtiesā iekļauj šādu informāciju:
  - a) prasība nodot strīdu izskatīšanai šķīrējtiesā;
  - b) pušu nosaukumi un kontaktinformācija;
  - c) prasītāja pārstāvja(-u) vārds, uzvārds un adrese;
  - d) procedūras juridiskais pamats (Nolīguma 16. panta 2. punkts vai 17. panta 2. punkts) un:
    - i) Nolīguma 16. panta 2. punktā minētajos gadījumos – jautājums, kas rada strīdu un kas ir oficiāli iekļauts risināšanai Apvienotās komitejas darba kārtībā saskaņā ar Nolīguma 16. panta 1. punktu; un

- ii) Nolīguma 17. panta 2. punktā minētajos gadījumos – šķīrējtiesas lēmums, visi Nolīguma 16. panta 5. punktā minētie īstenošanas pasākumi un apstrīdētie kompensācijas pasākumi;
  - e) norāde uz jebkuru noteikumu, kas izraisa strīdu vai ir ar to saistīts;
  - f) īss strīda apraksts; un
  - g) informācija par šķīrējtiesneša iecelšanu vai, ja jāieceļ pieci šķīrējtiesneši, par divu šķīrējtiesnešu iecelšanu.
4. Jebkādas pretenzijas par paziņojuma par vēršanos šķīrējtiesā nepietiekamību neliedz izveidot šķīrējtiesu. Strīdu galīgi izšķir šķīrējtiesa.

I.5. PANTS

Atbilde uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā

1. Atbildētājs 60 dienu laikā pēc paziņojuma par vēršanos šķīrējtiesā saņemšanas nosūta prasītājam un Starptautiskajam birojam atbildi uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā, kurā iekļauj šādu informāciju:
- a) pušu nosaukumi un kontaktinformācija;
  - b) atbildētāja pārstāvja(-u) vārds, uzvārds un adrese;

- c) atbilde uz informāciju, kas sniegta paziņojumā par vēršanos šķīrējtiesā saskaņā ar I.4. panta 3. punkta d), e) un f) apakšpunktu; un
  - d) informācija par šķīrējtiesneša iecelšanu vai, ja jāieceļ pieci šķīrējtiesneši, par divu šķīrējtiesnešu iecelšanu.
2. Tas, ka atbildētājs nesniedz atbildi vai sniedz nepilnīgu vai novēlotu atbildi uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā, neliedz izveidot šķīrējtiesu. Strīdu galīgi izšķir šķīrējtiesa.
3. Ja atbildētājs savā atbildē uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā pieprasa, lai šķīrējtiesā būtu pieci šķīrējtiesneši, prasītājs izraugās papildu šķīrējtiesnesi 30 dienu laikā pēc atbildes saņemšanas uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā.

I.6. PANTS

Pārstāvniecība un palīdzība

1. Puses šķīrējtiesā pārstāv viens vai vairāki pārstāvji. Pārstāvjiem var palīdzēt padomdevēji vai advokāti.
2. Par jebkādam pārstāvju vai viņu adresu izmaiņām paziņo otrai pusei, Starptautiskajam birojam un šķīrējtiesai. Šķīrējtiesa var jebkurā laikā pēc savas iniciatīvas vai pēc kādas puses lūguma pieprasīt pierādījumus par pilnvarām, kas piešķirtas pušu pārstāvjiem.

II NODAĻA

ŠĶĪRĒJTIESAS SASTĀVS

II.1. PANTS

Šķīrējtiesnešu skaits

Šķīrējtiesā ir trīs šķīrējtiesneši. Ja prasītājs savā paziņojumā par vēršanos šķīrējtiesā vai atbildētājs atbildē uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā to lūdz, šķīrējtiesā ir pieci šķīrējtiesneši.

II.2. PANTS

Šķīrējtiesnešu iecelšana

1. Ja ir jāieceļ trīs šķīrējtiesneši, katra puse izraugās vienu no tiem. Divi pušu ieceltie šķīrējtiesneši izraugās trešo šķīrējtiesnesi, kas ir šķīrējtiesas priekšsēdētājs.
2. Ja ir jāieceļ pieci šķīrējtiesneši, katra puse izraugās divus no tiem. Četri pušu ieceltie šķīrējtiesneši izraugās piekto šķīrējtiesnesi, kas ir šķīrējtiesas priekšsēdētājs.

3. Ja 30 dienu laikā pēc pēdējā pušu ieceltā šķīrējtiesneša iecelšanas šķīrējtiesneši nav panākuši vienošanos par šķīrējtiesas priekšsēdētāja izvēli, priekšsēdētāju ieceļ Pastāvīgās šķīrējtiesas ģenerālsekretārs.

4. Lai palīdzētu izraudzīties šķīrējtiesnešus šķīrējtiesas izveidošanai, izstrādā un vajadzības gadījumā atjaunina personu, kurām ir 6. punktā minētā kvalifikācija, indikatīvu sarakstu, kas ir kopīgs visiem divpusējiem nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, kā arī Nolīgumam starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par veselības aizsardzību (turpmāk "Nolīgums par veselību"), Nolīgumam starp Eiropas Kopienas un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību, kas noslēgts Luksemburgā 1999. gada 21. jūnijā (turpmāk "Nolīgums par lauksaimniecības produktu tirdzniecību"), un Nolīgumam starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāru finansiālu ieguldījumu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā (turpmāk "Nolīgums par Šveices regulāru finansiālu ieguldījumu"). Apvienotā komiteja ar lēmumu pieņem un atjaunina šo sarakstu Nolīguma nolūkos.

5. Ja puse neizraugās šķīrējtiesnesi, Pastāvīgās šķīrējtiesas ģenerālsekretārs ieceļ minēto šķīrējtiesnesi no 4. punktā minētā saraksta. Ja šāda saraksta nav, šķīrējtiesnesi ieceļ Pastāvīgās šķīrējtiesas ģenerālsekretārs ar izlozes palīdzību no personām, ko viena puse vai abas puses ir oficiāli ierosinājušas 4. punkta nolūkos.

6. Šķīrējtiesas sastāvā ir augsti kvalificētas personas, kuras var būt vai var nebūt saistītas ar pusēm un kurām ir garantēta neatkarība un interešu konfliktu neesība, kā arī plaša pieredze. Konkrētāk, tās ir apliecinājušas speciālās zināšanas tieslietās un jautājumos, uz kuriem attiecas šis Nolīgums, tās nesaņem norādījumus no pusēm, un tās rīkojas patstāvīgi un nesaņem norādījumus no kādas organizācijas vai valdības jautājumos, kas saistīti ar strīdu. Šķīrējtiesas priekšsēdētājam ir arī pieredze strīdu izšķiršanas procedūrās.

II.3. PANTS

Šķīrējtiesnešu deklarācijas

1. Ja tiek apsvērta personas iecelšana par šķīrējtiesnesi, minētā persona ziņo par visiem apstākļiem, kas varētu radīt pamatotas šaubas par tās objektivitāti vai neatkarību. No iecelšanas brīža un visā šķīrējtiesas procedūrā šķīrējtiesnesis nekavējoties ziņo par šādiem apstākļiem pusēm un pārējiem šķīrējtiesnešiem, ja šķīrējtiesnesis to jau nav izdarījis.
2. Jebkuru šķīrējtiesnesi var noraidīt, ja pastāv apstākļi, kas varētu radīt pamatotas šaubas par viņa objektivitāti vai neatkarību.
3. Puse var pieprasīt tās ieceltā šķīrējtiesneša noraidīšanu tikai tāda iemesla dēļ, kas tai kļuvis zināms pēc tā iecelšanas.
4. Ja šķīrējtiesnesis nerīkojas vai ja šķīrējtiesnesim *de jure* vai *de facto* nav iespējams pildīt savus pienākumus, piemēro II.4. pantā noteikto šķīrējtiesnešu noraidīšanas procedūru.

II.4. PANTS

Šķīrējtiesnešu noraidīšana

1. Jebkura puse, kas vēlas noraidīt šķīrējtiesnesi, iesniedz noraidīšanas pieprasījumu 30 dienu laikā no dienas, kad tai paziņots par minētā šķīrējtiesneša iecelšanu, vai 30 dienu laikā no dienas, kad tā uzzinājusi par II.3. pantā minētajiem apstākļiem.
2. Noraidīšanas pieprasījumu nosūta otrai pusei, noraidītajam šķīrējtiesnesim, pārējiem šķīrējtiesnešiem un Starptautiskajam birojam. Tajā izklāsta noraidīšanas pieprasījuma iemeslus.
3. Ja ir iesniegts noraidīšanas pieprasījums, otra puse var apmierināt noraidīšanas pieprasījumu. Attiecīgais šķīrējtiesnesis var arī sevi atstatīt. Noraidīšanas pieprasījuma apmierināšana vai sevis atstatīšana nenozīmē, ka tiek atzīti noraidīšanas iemesli.
4. Ja 15 dienu laikā pēc noraidīšanas pieprasījuma paziņošanas otra puse neapmierina noraidīšanas pieprasījumu vai attiecīgais šķīrējtiesnesis sevi neatstata, puse, kas pieprasījusi noraidīšanu, var lūgt Pastāvīgās šķīrējtiesas ģenerālsekretāru pieņemt lēmumu par noraidīšanu.
5. Ja vien puses nevienojas citādi, 4. punktā minētajā lēmumā norāda minētā lēmuma iemeslus.

II.5. PANTS

Šķīrējtiesneša aizstāšana

1. Ievērojot šā panta 2. punktu, ja šķīrējtiesas procesa laikā ir jāaizstāj šķīrējtiesnesis, aizstājēju iecel vai izraugās saskaņā ar II.2. pantā noteikto procedūru, ko piemēro aizstājamā šķīrējtiesneša iecelšanai vai izvēlei. Minēto procedūru piemēro pat tad, ja viena puse nav izmantojusi savas tiesības iecelt aizstājamo šķīrējtiesnesi vai piedalīties tā iecelšanā.
2. Šķīrējtiesneša aizstāšanas gadījumā procedūru atsāk tajā posmā, kad aizstātais šķīrējtiesnesis beidz pildīt savas funkcijas, ja vien šķīrējtiesa nenolemj citādi.

II.6. PANTS

Atbrīvošana no atbildības

Izņemot tīšu pārkāpumu vai rupjas nolaidības gadījumus, puses, ciktāl to pieļauj piemērojamie tiesību akti, atsakās no jebkādas prasības pret šķīrējtiesnešiem par jebkuru darbību vai bezdarbību, kas saistīta ar šķīrējtiesu.

III NODAĻA

ŠĶĪRĒJTIESAS PROCEDŪRA

III.1. PANTS

Vispārīgi noteikumi

1. Šķīrējtiesas izveidošanas diena ir diena, kurā pēdējais šķīrējtiesnesis ir pieņēmis savu iecelšanu amatā.
2. Šķīrējtiesa nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret pusēm un to, ka piemērotā procedūras posmā katrai no tām ir pietiekama iespēja aizstāvēt savas tiesības un izklāstīt savus argumentus. Šķīrējtiesa vada procedūru tā, lai izvairītos no kavēšanās un nevajadzīgiem izdevumiem un lai nodrošinātu strīda izšķiršanu starp pusēm.
3. Ja šķīrējtiesa pēc pušu uzklaušīšanas nenolemj citādi, tiek rīkota tiesas sēde.
4. Ja puse nosūta paziņojumu šķīrējtiesai, tā to dara ar Starptautiskā biroja starpniecību un vienlaikus nosūta kopiju otrai pusei. Starptautiskais birojs nosūta minētā paziņojuma kopiju katram šķīrējtiesnesim.

III.2. PANTS

Šķīrējtiesas vieta

Šķīrējtiesas vieta ir Hāgā. Ja to prasa ārkārtas apstākļi, šķīrējtiesa var sanākt jebkurā citā vietā, ko tā uzskata par piemērotu savām apspriedēm.

III.3. PANTS

Valoda

1. Šķīrējtiesas procedūras valodas ir franču un angļu valoda.
2. Šķīrējtiesa var pieprasīt, lai visiem dokumentiem, kas pievienoti prasības pieteikumam vai aizstāvības rakstam, un visiem citiem procedūras laikā iesniegtajiem dokumentiem, kas sagatavoti oriģinālvalodā, tiktu pievienots tulkojums vienā no procedūras valodām.

III.4. PANTS

Prasības pieteikums

1. Prasītājs šķīrējtiesas noteiktajā termiņā ar Starptautiskā biroja starpniecību nosūta rakstisku prasības pieteikumu atbildētājam un šķīrējtiesai. Pieteikuma iesniedzējs var nolemt I.4. pantā minēto paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā uzskatīt par prasības pieteikumu, ar noteikumu, ka tas atbilst arī šā panta 2. un 3. punkta nosacījumiem.

2. Prasības pieteikumā iekļauj šādu informāciju:
  - a) informācija, kas norādīta I.4. panta 3. punkta b) līdz f) apakšpunktā;
  - b) faktu izklāsts, kas iesniegts prasības pamatojumam; un
  - c) juridiskie argumenti, kas izvirzīti prasības pieteikuma pamatojumam.
3. Prasības pieteikumam, ciktāl iespējams, pievieno jebkākus dokumentus un citus pierādījumus, ko minējis prasītājs, vai arī tajā atsaucas uz tiem.

III.5. PANTS

Aizstāvības raksts

1. Atbildētājs šķīrējtiesas noteiktajā termiņā ar Starptautiskā biroja starpniecību prasītājam un šķīrējtiesai nosūta rakstisku aizstāvības rakstu. Atbildētājs var nolemt atbildi uz I.5. pantā minēto paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā uzskatīt par aizstāvības rakstu, ar noteikumu, ka atbilde uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā atbilst arī šā panta 2. punkta nosacījumiem.
2. Aizstāvības rakstā sniedz atbildi uz prasības pieteikuma punktiem, kas norādīti saskaņā ar šā Protokola III.4. panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunktu. Ciktāl iespējams, tam pievieno jebkākus dokumentus un citus pierādījumus, ko minējis atbildētājs, vai arī tajā atsaucas uz tiem.

3. Aizstāvības rakstā vai vēlākā šķīrējtiesas procedūras posmā, ja šķīrējtiesa nolemj, ka kavēšanos attaisno apstākļi, atbildētājs var iesniegt pretprasību, ar noteikumu, ka šķīrējtiesa ir kompetenta to izskatīt.
4. Pretprasībai piemēro III.4. panta 2. un 3. punktu.

III.6. PANTS

Šķīrējtiesas jurisdikcija

1. Šķīrējtiesa lemj par to, vai tai ir jurisdikcija, pamatojoties uz Nolīguma 16. panta 2. punktu vai 17. panta 2. punktu.
2. Nolīguma 16. panta 2. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesai ir pilnvaras izskatīt jautājumu, kas rada strīdu un kas ir oficiāli iekļauts risināšanai Apvienotās komitejas darba kārtībā saskaņā ar Nolīguma 16. panta 1. punktu.
3. Nolīguma 17. panta 2. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesai, kas izskatīja galveno lietu, ir pilnvaras pārbaudīt apstrīdēto kompensācijas pasākumu samērīgumu, tostarp gadījumos, kad minētie pasākumi pilnībā vai daļēji ir noteikti kādā divpusējā nolīgumā, kurš iekļauts Nolīguma 3. panta a) punktā minēto instrumentu sarakstā.

4. Iebildi par šķīrējtiesas jurisdikcijas neesību iesniedz, vēlākais, aizstāvības rakstā vai – pretprasības gadījumā – atbildē. Tas, ka puse ir iecēlusi šķīrējtiesnesi vai ir piedalījusies tā iecelšanā, neatņem tai tiesības iesniegt šādu iebildi. Iebildi par to, ka strīds varētu pārsniegt šķīrējtiesas pilnvaras, iesniedz, tiklīdz šķīrējtiesas procedūras laikā tiek izvirzīts jautājums, kas, iespējams, pārsniedz tās pilnvaras. Katrā ziņā šķīrējtiesa var apmierināt iebildi, kas iesniegta pēc noteiktā termiņa beigām, ja tā uzskata, ka kavēšanās notikusi pamatotu iemeslu dēļ.

5. Šķīrējtiesa var lemt par 4. punktā minēto iebildi, izskatot to kā prejudiciālu jautājumu vai arī lēmumā par lietas būtību.

III.7. PANTS

Cita rakstiski sniedzama informācija

Šķīrējtiesa pēc apspriešanās ar pusēm lemj par to, kādu citu rakstiski sniedzamu informāciju puses iesniedz vai var iesniegt papildus prasības pieteikumam un aizstāvības rakstam, un nosaka to iesniegšanas termiņu.

III.8. PANTS

Termiņi

1. Šķīrējtiesas noteiktie termiņi rakstisko dokumentu, tostarp prasības pieteikuma un aizstāvības raksta, paziņošanai nepārsniedz 90 dienas, ja vien puses nevienojas citādi.
2. Šķīrējtiesa pieņem galīgo lēmumu 12 mēnešu laikā no tās izveides dienas. Ārkārtas apstākļos, kad radušās īpašas grūtības, šķīrējtiesa var pagarināt minēto termiņu par ne vairāk kā trim papildu mēnešiem.
3. Šā panta 1. un 2. punktā noteiktos termiņus samazina uz pusi šādos gadījumos:
  - a) pēc prasītāja vai atbildētāja lūguma, ja 30 dienu laikā pēc minētā lūguma šķīrējtiesa, uzklausi otrā pusi, nolēm, ka lieta ir steidzama;
  - b) Nolīguma 4. panta 4. punktā un 18. panta 6. punktā minētajos gadījumos;
  - c) Nolīguma 5. panta 6. punktā un 18. panta 7. punktā minētajos gadījumos, ja Šveice nav noslēgusi konkrētu valstu nolīgumus; vai
  - d) ja puses tā vienojas.

4. Nolīguma 17. panta 2. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesa pieņem galīgo lēmumu sešu mēnešu laikā no dienas, kad saskaņā ar Nolīguma 17. panta 1. punktu ir paziņots par kompensācijas pasākumiem.

III.9. PANTS

Pagaidu noregulējuma pasākumi

1. Nolīguma 17. panta 2. punktā minētajos gadījumos jebkura puse jebkurā šķīrējtiesas procedūras posmā var iesniegt pieteikumu par pagaidu noregulējumu, kas ietver kompensācijas pasākumu apturēšanu.

2. Pieteikumā, kas iesniegts, ievērojot 1. punktu, norāda šķīrējtiesas procedūras priekšmetu, apstākļus, kas nosaka steidzamību, un faktiskos un juridiskos pamatus, kuri pirmšķietami pamato prasīto pagaidu noregulējumu. Tas ietver visus pieejamos pierādījumus un pierādījumu piedāvājumus, lai pamatotu pagaidu noregulējuma noteikšanu.

3. Puse, kas lūdz noteikt pagaidu noregulējumu, ar Starptautiskā biroja starpniecību rakstiski nosūta savu pieteikumu otrai pusei un šķīrējtiesai. Šķīrējtiesa nosaka īsu termiņu, kurā minētā otra puse var iesniegt rakstiskus vai mutiskus apsvērumus.

4. Šķīrējtiesa viena mēneša laikā pēc 1. punktā minētā pieteikuma iesniegšanas pieņem lēmumu par apstrīdēto kompensācijas pasākumu apturēšanu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
- a) šķīrējtiesa pirmšķietami ir apmierināta ar lietas būtību, uz ko savā pieteikumā norādījusi puse, kas lūdz noteikt pagaidu noregulējumu;
  - b) šķīrējtiesa uzskata, ka, kamēr nav pieņemts galīgais lēmums, puse, kas lūdz noteikt pagaidu noregulējumu, ciestu būtisku un neatgriezenisku kaitējumu, ja kompensācijas pasākumi netiktu apturēti; un
  - c) kaitējums, ko apstrīdēto kompensācijas pasākumu tūlītēja piemērošana radītu pusei, kura lūdz piemērot pagaidu noregulējumu, ir lielāks par interesēm attiecībā uz minēto pasākumu tūlītēju un efektīvu piemērošanu.
5. Lēmumam, ko šķīrējtiesa pieņem saskaņā ar 4. punktu, ir tikai pagaidu spēks, un tas neskar šķīrējtiesas lēmumu par lietas būtību.
6. Ja vien lēmumā, ko šķīrējtiesa pieņēmusi saskaņā ar šā panta 4. punktu, nav noteikts agrāks apturēšanas beigu datums, apturēšana zaudē spēku, kad ir pieņemts galīgais lēmums, ievērojot Nolīguma 17. panta 2. punktu.

7. Lai novērstu šaubas, šā panta nolūkos tiek saprasts, ka, apsverot puses, kas lūdz pagaidu noregulējumu, un otras puses attiecīgās intereses, šķīrējtiesa ņem vērā pušu privātpersonu un ekonomikas operatoru intereses, bet šis apsvērumšādām privātpersonām vai ekonomikas operatoriem nepiešķir nekādas tiesības šķīrējtiesā.

III.10. PANTS

Pierādījumi

1. Katra puse sniedz pierādījumus par faktiem, kas veido tās prasības vai aizstāvības pamatojumu.
2. Pēc puses pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas šķīrējtiesa var prasīt pusēm sniegt attiecīgu informāciju, ko tā uzskata par nepieciešamu un atbilstošu. Šķīrējtiesa nosaka termiņu, kurā pusēm jāatbild uz tās pieprasījumu.
3. Pēc puses pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas šķīrējtiesa var no jebkura informācijas avota iegūt jebkādu informāciju, ko tā uzskata par atbilstošu. Šķīrējtiesa var arī lūgt ekspertu viedokli pēc saviem ieskatiem un, attiecīgā gadījumā, ievērojot pušu saskaņotos noteikumus un nosacījumus.
4. Jebkādu informāciju, ko šķīrējtiesa ieguvusi saskaņā ar šo pantu, dara pieejamu pusēm, un puses par šo informāciju var iesniegt piezīmes šķīrējtiesai.

5. Pēc tam, kad šķīrējtiesa ir lūgusi otras puses viedokli, tā pieņem atbilstīgus pasākumus, lai risinātu jebkurus jautājumus, ko puse izvirzījusi attiecībā uz personas datu aizsardzību, dienesta noslēpumu un likumīgajām konfidencialitātes interesēm.
6. Šķīrējtiesa lemj par iesniegto pierādījumu pieņemamību, būtiskumu un spēku.

III.11. PANTS

Uzklausīšana

1. Ja ir jānotiek tiesas sēdei, šķīrējtiesa, apspriedusies ar pusēm, pietiekami savlaicīgi paziņo pusēm tiesas sēdes datumu, laiku un vietu.
2. Tiesas sēde ir atklāta, ja vien šķīrējtiesa pēc savas ierosmes vai pēc pušu pieteikuma nopietnu iemeslu dēļ nenolemj citādi.
3. Katras sēdes protokolu sagatavo un paraksta šķīrējtiesas priekšsēdētājs. Autentisks ir tikai minētais protokols.
4. Šķīrējtiesa var nolemt rīkot tiesas sēdi virtuāli saskaņā ar Starptautiskā biroja praksi. Par šo praksi puses tiek savlaicīgi informētas. Šādos gadījumos *mutatis mutandis* piemēro 1. punktu un 3. punktu.

III.12. PANTS

Noklusējuma princips

1. Ja šajā Protokolā vai šķīrējtiesas noteiktajā termiņā prasītājs, nenorādot pietiekamu iemeslu, nav iesniedzis prasības pieteikumu, šķīrējtiesa izdod rīkojumu izbeigt šķīrējtiesas procedūru, ja vien nav neatrisinātu jautājumu, par kuriem varētu būt vajadzīgs nolēmums, un ja šķīrējtiesa uzskata, ka tas ir lietderīgi.

Ja šajā Protokolā vai šķīrējtiesas noteiktajā termiņā atbildētājs, nenorādot pietiekamu iemeslu, nav iesniedzis atbildi uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā vai savu aizstāvības rakstu, šķīrējtiesa izdod rīkojumu par procedūras turpināšanu, neuzskatot, ka šāda neizpilde pati par sevi ir uzskatāma par prasītāja apgalvojumu pieņemšanu.

Šā punkta otrā daļa ir piemērojama arī tad, ja prasītājs neiesniedz atbildi uz pretprasību.

2. Ja puse, kas pienācīgi uzaicināta saskaņā ar III.11. panta 1. punktu, neierodas uz tiesas sēdi un nenorāda šādas neierašanās pietiekamu pamatojumu, šķīrējtiesa var turpināt šķīrējtiesas procedūru.

3. Ja puse, kuru šķīrējtiesa pienācīgi uzaicinājusi iesniegt papildu pierādījumus, noteiktajā termiņā to neizdara, nenorādot šādas papildu pierādījumu nesniegšanas pamatojumu, šķīrējtiesa var lemt, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem.

III.13. PANTS

Procedūras izbeigšana

1. Ja tiek pierādīts, ka pusēm ir bijusi pienācīga iespēja iesniegt savus argumentus, šķīrējtiesa var pasludināt procedūras izbeigšanu.
2. Ja šķīrējtiesa uzskata, ka tas ir nepieciešams ārkārtas apstākļu dēļ, tā pēc savas iniciatīvas vai pēc puses lūguma var nolemt atsākt procedūru jebkurā laikā pirms sava lēmuma pieņemšanas.

IV NODAĻA

LĒMUMS

IV.1. PANTS

Lēmumi

Šķīrējtiesa cenšas pieņemt lēmumus ar konsensu. Ja tomēr izrādās, ka lēmumu ar konsensu pieņemt nav iespējams, šķīrējtiesa lēmumu pieņem ar šķīrējtiesnešu balsu vairākumu.

IV.2. PANTS

Šķīrējtiesas lēmuma forma un sekas

1. Šķīrējtiesa var pieņemt atsevišķus lēmumus par dažādiem jautājumiem dažādos laikos.
2. Visus lēmumus izdod rakstiski, un tajos norāda iemeslus, uz ko tie pamatoti. Tie ir galīgi un saistoši pusēm.
3. Šķīrējtiesas lēmumu paraksta šķīrējtiesneši, tajā norāda datumu, kurā tas pieņemts, un norāda šķīrējtiesas vietu. Starptautiskais birojs nosūta pusēm šķīrējtiesnešu parakstītu lēmuma kopiju.
4. Starptautiskais birojs publisko šķīrējtiesas lēmumu.

Publiskojot šķīrējtiesas lēmumu, Starptautiskais birojs ievēro attiecīgos noteikumus par personas datu aizsardzību, dienesta noslēpumu un likumīgajām konfidencialitātes interesēm.

Šā punkta otrajā daļā minētie noteikumi ir identiski visiem divpusējiem nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, kā arī Nolīgumam veselības jomā, Nolīgumam par lauksaimniecības produktu tirdzniecību un Nolīgumam par Šveices regulāru finansiālu ieguldījumu. Apvienotā komiteja ar lēmumu pieņem un atjaunina minētos noteikumus Nolīguma nolūkos.

5. Puses nekavējoties izpilda visus šķīrējtiesas lēmumus.

6. Nolīguma 16. panta 2. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesa pēc pušu viedokļa saņemšanas lēmumā par lietas būtību nosaka saprātīgu termiņu, kurā jāizpilda tās lēmums saskaņā ar Nolīguma 16. panta 5. punktu, ņemot vērā pušu iekšējās procedūras.

IV.3. PANTS

Piemērojamie tiesību akti, interpretācijas noteikumi, mediators

1. Piemērojamie tiesību akti ir Nolīgums, kā arī starptautisko tiesību normas un principi, kas piemērojami starp pusēm par līgumu interpretāciju.
2. Šķīrējtiesai ir saistoši iepriekšēji lēmumi, ko strīdu izšķiršanas struktūra pieņēmusi attiecībā uz kompensācijas pasākumu samērīgumu, kuri noteikti citā Nolīguma 17. panta 1. punktā minētā divpusējā nolīgumā.
3. Šķīrējtiesai nav atļauts lemt kā mediatoram vai *ex aequo et bono*.

IV.4. PANTS

Savstarpēji saskaņots risinājums vai citi iemesli šķīrējtiesas procedūras izbeigšanai

1. Puses jebkurā laikā var savstarpēji vienoties par strīda risinājumu. Par jebkuru šādu risinājumu tās kopīgi paziņo šķīrējtiesai. Ja risinājumam ir nepieciešams apstiprinājums, ievērojot jebkuras puses attiecīgās iekšējās procedūras, paziņojumā norāda attiecīgo prasību, un šķīrējtiesas procedūru aptur. Ja šāds apstiprinājums nav vajadzīgs vai pēc paziņojuma par minētās iekšējās procedūras pabeigšanu, šķīrējtiesas procedūru izbeidz.
2. Ja šķīrējtiesas procedūras gaitā prasītājs rakstiski informē šķīrējtiesu, ka nevēlas turpināt šķīrējtiesas procedūru, un ja dienā, kad šķīrējtiesa saņem minēto paziņojumu, atbildētājs šķīrējtiesas procedūrā vēl nav veicis nekādus pasākumus, šķīrējtiesa izdod rīkojumu, kurā oficiāli reģistrē šķīrējtiesas procedūras izbeigšanu. Šķīrējtiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem, kas jāsedz prasītājam, ja to pamato minētās puses rīcība.
3. Ja pirms šķīrējtiesas lēmuma pieņemšanas šķīrējtiesa secina, ka šķīrējtiesas procedūras turpināšana ir kļuvusi bezjēdzīga vai neiespējama citu iemeslu dēļ, kas nav minēti 1. un 2. punktā, šķīrējtiesa informē puses par savu nodomu izdot rīkojumu par šķīrējtiesas procedūras izbeigšanu.

Pirmo daļu nepiemēro, ja ir neatrisināti jautājumi, par kuriem var būt nepieciešams lemt, un ja šķīrējtiesa uzskata, ka tas ir lietderīgi.

4. Šķīrējtiesa nosūta pusēm šķīrējtiesas procedūras izbeigšanas rīkojuma vai šķīrējtiesnešu parakstīta lēmuma, kas pieņemts, pusēm vienojoties, kopiju. IV.2. panta 2. līdz 5. punktu piemēro šķīrējtiesas lēmumiem, kas pieņemti, pusēm savstarpēji vienojoties.

IV.5. PANTS

Šķīrējtiesas lēmuma labošana

1. 30 dienu laikā pēc šķīrējtiesas lēmuma saņemšanas puse, ar Starptautiskā biroja starpniecību paziņojot par to otrai pusei un šķīrējtiesai, var lūgt šķīrējtiesu labot šķīrējtiesas lēmuma tekstā jebkādas kļūdas aprēķinos, pārrakstīšanās vai drukas kļūdas vai līdzīgas kļūdas vai izlaidumus. Ja šķīrējtiesa uzskata, ka lūgums ir pamatots, tā veic labojumu 45 dienu laikā pēc lūguma saņemšanas. Lūgumam nav apturoša spēka attiecībā uz IV.2. panta 6. punktā paredzēto termiņu.
2. Šķīrējtiesa 30 dienu laikā pēc sava lēmuma paziņošanas pēc savas iniciatīvas var veikt šā panta 1. punktā minētos labojumus.
3. Labojumus, kas minēti šā panta 1. punktā, veic rakstiski, un tie ir lēmuma neatņemama daļa. Piemēro IV.2. panta 2. līdz 5. punktu.

IV.6. PANTS

Šķīrējtiesnešu honorāri

1. Šā Protokola IV.7. pantā minētie honorāri ir samērīgi, ņemot vērā lietas sarežģītību, šķīrējtiesnešu veltīto laiku un visus citus attiecīgos apstākļus.
2. Izveido un vajadzības gadījumā atjaunina sarakstu ar dienas atlīdzību un maksimālo un minimālo stundu skaitu, kas ir kopīgs visiem divpusējiem nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, kā arī Nolīgumam veselības jomā, Nolīgumam par lauksaimniecības produktu tirdzniecību un Nolīgumam par Šveices regulāru finansiālu ieguldījumu. Apvienotā komiteja ar lēmumu pieņem un atjaunina šo sarakstu Nolīguma nolūkos.

IV.7. PANTS

Tiesāšanās izdevumi

1. Katra puse sedz savus izdevumus un pusi no šķīrējtiesas izdevumiem.
2. Šķīrējtiesa, lemjot par lietas būtību, nosaka savus izdevumus. Minētajos izdevumos ietver tikai:
  - a) šķīrējtiesnešu honorārus, kas jānorāda atsevišķi katram šķīrējtiesnesim un ko nosaka pati šķīrējtiesa saskaņā ar IV.6. pantu;

b) šķīrējtienešu ceļa un citus izdevumus; un

c) Starptautiskā biroja honorārus un izdevumus.

3. Šā panta 2. punktā minētie izdevumi ir samērīgi, ņemot vērā strīda apmēru, strīda sarežģītību, laiku, ko šķīrējtiesneši un visi šķīrējtiesas ieceltie eksperti ir tam veltījuši, un jebkādos citus attiecīgus apstākļus.

IV.8. PANTS

Iemaksa izdevumu segšanai

1. Šķīrējtiesas procesa sākumā Starptautiskais birojs var lūgt pusēm iemaksāt vienādu summu kā avansu IV.7. panta 2. punktā minēto izdevumu segšanai.

2. Šķīrējtiesas procedūras laikā Starptautiskais birojs var pusēm pieprasīt veikt iemaksas papildus 1. punktā minētajai iemaksai.

3. Visas summas, ko puses iemaksājušas saskaņā ar šo pantu, pārskaita Starptautiskajam birojam, un tas šīs summas izmaksā, lai segtu faktiskos izdevumus, tostarp un jo īpaši šķīrējtienešu honorārus un Starptautiskā biroja atlīdzības.

V NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

V.1. PANTS

Grozījumi

Apvienotā komiteja ar lēmumu var pieņemt šā Protokola grozījumus.